

Yksi sinulta puuttuu

Kommentteja Paavo Ruotsalaista koskevaan artikkeliin

Teologinen Aikakauskirja 1/2012 oli Paavo Ruotsalaista käsittelevä osittainen teemanumero. Olli Viitaniemi esitteli siinä uuden lähdelöydön, joka koski tunnettuja seppä Högmanin sanoja Paavolle: ”Yksi sinulta puuttuu ja sen kanssa kaikki, Kristuksen sisällinen tunto.” Tähän asti niiden alkuperä on löydetty Thomas Wilcoxin *Hunajan pisaroista*. Viitaniemi on löytänyt sepän repliikin alkuosan vielä sanatarkemmin toisesta Paavo Ruotsalaisenkin tuntemasta, David Hollatzin kirjasta *Armon Järjestys Autuutehen*:

Sinä olet kaikki pitänyt nuoruudestas: mutta *yksi sinulda vielä puuttuu: ja sen yhden kanssa kaikki*. Marc. 10:21. Emme sentähden ole kelvolliset, että me kerskaamme; mutta että HERra kerska meitä.

Viitaniemi pitää Hollatzia ensisijaisena sepänrepliikin kirjallisena lähteenä: ”Sepänrepliikkiä kokonaisuudessaan voidaan pitää tiivistelmänä Hollatzin kirjan kahden ensimmäisen kanssapuheen punaisesta langasta.” Wilcoxin kirjan osuus pajakertomuksessa on hänen mielestään silti kiistämätön.

Hollatz-kytkentä tulee kuitenkin ongelmalliseksi, kun mainittu lyhyt katkelma sijoitetaan siihen asiayhteyteen, johon se kuuluu, mutta josta se on nyt irrotettu. Hollatz kohdistaa Jeesuksen rikkaalle

nuorukaiselle osoittamat sanat ihmiselle, joka ”kerskaa”, miten hyvin hänellä ovat kaikki asiat: ”minä taidan hywin kyllä Evangeliumin ja Jumalan armon itselleni omistaa.” Se yksi, mikä häneltä Hollatzin mukaan puuttui, oli se, ettei hän ollut vielä milloinkaan tuntenut omaa voimattomuuttaan, sokeuttaan ja kelvottomuuttaan.

Hollatz-katkelma ymmärrettynä tekstiyhteydessään sopii erittäin huonosti seppä Högmanin sanoiksi Paavolle, joka oli ensin kertonut sepälle omasta kelvottomuudestaan ja ahdistuksestaan ja siitä, ettei hän löydä armoa.

Sen sijaan Wilcox-katkelma sisältönsä ja tekstiyhteytensä puolesta sopii hyvin sepän ja Paavon kohtaamistilanteeseen.

Sinulla taita olla paljon hyvää sinun tykönäs, ja yhtähyvin taita vielä puuttua sinulda yhtä, joka teke, että sinä menet murheellisena pois Christuxen tyköä; sillä et sinä vielä ole myynyt pois kaikki mitä sinulla on (Mark. 10:21,22. Luk. 12:34) niinmuodoin kuin et sinä ole hyljännyt, kaikkea sinun omaa vanhurskauttas, etc. Toisin sinä olet tainnut mennä kauvas niiden maailmallisella muodolla loista-vaisten hyväin töiden harjoituxesa; mutta kuitengin sen ohesa olla Christuxen pahin vihollinen ja kieldäjä, myös jokaisesa rukouxxesa ja Jumalan palveluxesa. Room. 14:23, Ebr.11:6.

Se yksi, joka Wilcoxin mukaan Kristuksen luota murheellisena pois lähteneeltä nuorukaiselta puuttui, oli se, ettei hän ollut hylännyt omaa vanhurskautaan. Omavanhurskaus, joka ihmiselle on luontaista, on sitä, että ihminen yrittää omin teoin, omin rukouksin ja hengellisin harjoituksin ansaita armoa. Yhtä lailla omavanhurskautta on se, että ihminen tuomitsee itse itsensä. Syvimmältään omavanhurskaus on Wilcoxin mukaan jatkuvaa oman itsensä arvioimista, omaan itseensä katsomista ja tuijottamista sen sijaan, että katsoisi yksin Kristukseen.

Paavon kirjuri, Nilsiänsuntio Adolf Möykkynen kertoo *Suometar*-lehdessä 1856, mitä Paavo oli hänelle kertonut käynnistään sepän luona. Paavo oli ensin kertonut sepälle, miten hän oli tehnyt työtä lain alla 16 vuotta, lukenut ahkerasti Raamatua, käynyt sananviljelykokouksissa, jotta sieltä löytäisi levon ja rauhan sielulle. Hän oli kyllä Raamatusta nähnyt, että Vapahtaja on hänenkin edestään tehnyt lunastuksen, mutta hän ei vaan saanut armoa. Hänen piti olla Jumalan vihan alla. Tämän kuultuaan seppä oli naurahtanut, vienyt Paavon pirttiin, avannut ”vissin” paikan *Hunajan pisaroista* ja sitten kahden kesken keskusteltaessa sanonut: ”Yksi sinulta, poika parka, puuttuu, ja sen yhen myötä kaikki”.

Se yksi, mikä Paavolta puuttui, oli se, ettei hän ollut hylännyt omavanhurskautta, omia ponnisteluja, itseensä katsomista, itsensä arvioimista ja tuomitsemista. Siksi hänen oli pitänyt lähteä Raamatun ääreltä, seuroista ja Kristuksen luota aina murheellisena, entistä ahdistuneempina pois. Kuin suoraan Wilcoxilta!

On kiinnitetty huomiota myös siihen, ettei kirjurin tallentamassa sepän repliikissä ole mainintaa Kristuksen sisällisestä tunnosta. Se löytyy vasta Paavon omista sanoista hänen viimeisinä aikoinaan, kun hän kertoi, mitä seppä oli hänelle sanonut. Kirjeissään Paavo toki puhuu Kristuksen sisällisestä tunnosta. Ilmaisuu löytyy myös Paavon lukemista kirjoista, kuten Viitaniemikin toteaa.

Kristuksen sisällinen tunto ei olekaan se yksi, joka Paavolta puuttui. Se ilmaisee, mikä oli se kaikki, joka Paavolta sen yhden myötä puuttui. Hän oli juuri kertonut sepälle, että hän oli kyllä ”nähdyn”, tiennyt, että Vapahtaja on hänetkin lunastanut, mutta tämä tieto ei tuonut hänelle vielä sielun lepoa

ja rauhaa. Ulkonaisesti hän tunsikin Kristuksen, mutta häneltä puuttui Kristuksen sisällinen tunto, sielun levon ja rauhan kokemus. Siksi on perusteltua olettaa, että maininta Kristuksen sisällisen tunnon puuttumisesta on kuulunut alkuperäiseen sepän repliikkiin, sepän diagnoosiin Paavon tilasta kuulemansa perusteella eikä se olisi vasta Paavon itsensä myöhemmin muotoilema, kuten Viitaniemi arvelee.